

Geschiedenisles in Ins Blau

Pittige periode in Hete Peper

Een explosieve onvoltooid verleden tijd wordt verteld in de nieuwe voorstelling 'Hete Peper'. Leden van het Papermoon Puppet Theatre uit Yogyakarta vliegen naar Nederland om samen met theatergroep Het Volksoperahuis een stuk over de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog te spelen. De pre-

mière van de coproductie is vrijdag in het Leidse theater Ins Blau.

De acteurs vertellen niet alleen de Nederlandse kant van de geschiedenis, maar ook de Indonesische kant. „De spanning tussen Indonesiërs, Indo's en Nederlanders liep hoog op in de jaren na de Tweede Wereldoorlog”, zegt

acteur en regisseur Kees Scholten. „Beide partijen zijn schuldig aan de bloedige daden in deze periode.” Met acteerwerk en muziek van beide landen blenden ze krontjong met rock en traditionele wajangpoppen met modern poppenspel.

Pop Saidja, één van de hoofdrolspelers in 'Hete Peper' van Het Volksoperahuis en Papermoon Puppet Theatre. PERSFOTO

Beni Sanjaya, de poppenspeler, met pop Saidja en actrice Sekar Rahina in theater Ins Blau.

FOTO JOCHEM JURGENS

Niet over, maar met Indonesië

Het mystieke geluid van een Javaanse bamboefluit vindt harmonie met de indorock van de gitaar. Dat terwijl Engelse, Indonesische en Nederlandse woorden elkaar afwisselen. Het Volksoperahuis gaat samen met het Papermoon Puppet Theatre uit Yogyakarta met de nieuwe voorstelling 'Hete Peper' de periode van de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog te lijf. Ze trappen af in het Leidse theater Ins Blau. Het Volksoperahuis, bestaande uit muzikant Jef Hofmeister en acteur Kees Scholten, bekend van 'Flikken Maastricht' en 'Penoza', reisde vorig jaar naar Java om zich te verdiepen in de cultuur. Samen met actrice Sekar Rahina, dochter van een beroemde Indonesische mimeacteur, en het poppentheater aldaar maakten ze de voorstelling de Indonesische versie van 'Hete Peper'. „Geïnspireerd door Max Havelaar en de onafhankelijkheidsoorlog maken we nu een uitgebreide versie voor het Nederlandse

publiek“, vertelt Scholten. „Een mix van fictie en non-fictie.“

Liefdesgeschiedenis

In 'Hete Peper' reist de Nederlander Eric Coen, gespeeld door Kees Scholten, voor het eerst in zijn leven naar Java. Hij bezoekt de resten van een suikerfabriek die decennialang werd gerund door zijn familie. Zijn vader is na de onafhankelijkheid van Indonesië naar Nederland vertrokken en heeft altijd gezwegen over zijn laatste jaren aldaar. Bij de restanten van de fabriek ontmoet Eric een stokoude Javaanse man, genaamd Saidja, die zijn vader gekend heeft. Maar ook hij hult zich in zwijgen. Saidja is een levensgrote pop die wordt bespeeld door één van de leden van Papermoon. Door de tussenkomst van de kleindochter (Sekar) van de oude Javaan komen er echter fragmenten los van een heftige liefdesgeschiedenis. De geschiedenis wordt geïllustreerd door een schaduwspel van kartonnen wajangpoppen.

Alle bloedige gebeurtenissen vol jaloezie en woede, uit de periode die de 'Bersiap' wordt genoemd, worden persoonlijk gemaakt via een liefdesverhaal. „Alleen zo is de gezamenlijke historie werkelijk te begrijpen“, zegt Scholten. Hoewel het volgens de acteur moeilijk blijft om te praten over geweld.

Heroïsch

„We tonen niet alleen het heroïsche gedeelte, zoals velen in Indonesië gewend zijn te horen“, zegt Beni de poppenspeler. „We vinden het belangrijk dat de jonge generatie het koloniale verleden vanuit verschillende perspectieven be-licht. Zodoende kunnen we ons opnieuw verhouden tot de geschiedenis.“ Dit sluit volledig aan bij de drijfveer van Het Volksoperahuis. „Wij maken niet theater over, maar theater met“, licht Hofmeister toe. „Net als onze voorgaande productie op de Antillen, pogen we samen met mensen van daar het gedeelde verleden, de onvoltooid verleden tijd, te ontrafelen.“ Zo duikt het muziektheatercollectief volgend jaar in het koloniale verleden van Suriname.

De repetities geven blijk van een gemoedelijke samenwerking, waar bij niemand de autoriteit opceist. „We zijn allemaal een regisseur“, lacht Beni, terwijl hij zich verenigt met zijn pop Saidja. „De pop wordt in de voorstelling gevuld met historie en persoonlijkheid“, zegt Beni. „Dat is magic.“ Bij 'Hete Peper' in Leiden wordt een uitgebreid randprogramma georganiseerd, met donderdag een lezing van Javaanse cultuurexpert Els Bogaert, die verbonden is aan de Universiteit Leiden, en Indonesische hapjes van toko Iboe Tjilik. Vrijdag is er een arrangement bij restaurant Surakarta.

Chester Vacquier

'Hete Peper', Het Volksoperahuis, donderdag 12 en vrijdag 13 maart 20.30 uur, Theater Ins Blau, Leiden.